

Yttrande över ”En konkurrenskraftig drömarbransch i Sverige”

Boverkets ställningstagande

Boverket avgränsar sitt yttrande till myndighetens verksamhetsområden; bland annat fysisk planering, byggande och boende.

Boverket tillstyrker Landsbygds- och infrastrukturdepartementets remiss ”En konkurrenskraftig drömarbransch i Sverige” förutom den del som avser regionens roll som sammanhållande part i samrådsprocessen vid upprättande av U-space-luftrum.

Boverket instämmer i att länsstyrelser, regioner och kommuner utgör viktiga aktörer i upprättandet av U-space-luftrum och att det behövs en sammanhållande part i samrådsprocessen. Boverket ställer sig frågande till den roll regionen, enligt förslaget i rapporten under 9.11.1 Samråd vid upprättande av U-space-luftrum, skulle få som sammanhållande part när det kommer till att göra avvägningar och lösa ut motstående intressen. Enligt förslaget ska den sammanhållande parten vara ansvarig för att ta emot yttranden från berörda kommuner för att sammanställa ett samlat yttrande där avvägningar mellan olika lokala aktörers intressen gjorts. Om det finns motstående lokala och regionala intressen som den sammanhållande parten inte kan lösa, så föreslås det att den sammanhållande parten bör ha ett ansvar att lämna förslag på hur meningsskiljaktigheter mellan intressen ska lösas. Boverket vill påtala att det kan uppstå situationer där kommunala intressen står mot regionala intressen och myndigheten ifrågasätter dels lämpligheten i att regionen ska göra denna typ av avvägningar, dels om det är så att förslaget inskränker den kommunala självbestämmanderätten.

Boverkets synpunkter

Boverket lämnar även följande synpunkter.

9.6 Kunskapshöjning krävs för både det offentliga och privata

Enligt ett förslag i rapporten bör myndigheter, kommuner, regioner, länsstyrelser och privata aktörer analysera och fastställa sin roll samt skapa sig god kunskap i frågor som rör drönare och de regler som styr användandet. I rapporten anges som exempel att landets kommuner uttrycker oro över hur upprättandet av U-space-luftrum relaterar till deras planmonopol och att oron främst består i farhågan att ett tillåtande av en storskalig drönartrafik skulle kunna innebära inskränkningar i hur kommunerna kan planera sin mark. Vidare anges det att för att främja en drönarutveckling är det viktigt att kommunerna redan nu i sin fysiska planering börjar inkludera drönarverksamhet, enligt de regler som råder.

I rapporten lyfts att Transportstyrelsen behöver öka kommunernas kunskap om bland annat U-space-luftrum och UAS-zoner. Utöver detta ser Boverket att myndigheten kan hjälpa till att stötta kommunerna genom vägledning eller annan kunskapsöverföring. Boverket deltar för närvarande i projektet ”Drönare som nytt hållbart transportslag i Gävleborg” tillsammans med flera andra aktörer för att bland annat öka myndighetens kunskap inom området. Vidare planerar Boverket och SKR att under 2025 inleda ett samarbete i syfte att stötta kommunerna i frågor som rör drönarverksamhet kopplat till fysisk planering. Här vill Boverket särskilt lyfta översiktsplanen som instrument för strategisk planläggning. Om kommunen redan i översiktsplanen beskriver mark- och vattenanvändning kopplat till utveckling av drönartrafik samt drönartrafikens behov kan detta ge vägledning för efterföljande planering och beslut.

9.9 Förbered etablering av framtida vertikalflygplatser för VCA

Enligt ett förslag i rapporten bör kommuner redan nu ta höjd för framtida vertikalflygplatser för VCA i sin fysiska planering och börja överväga kommande lokaliseringar. I rapporten anges att det i dagsläget inte finns fastställda regler för hur en vertikalflygplats för VCA ska utformas eller vilka säkerhets- eller miljökrav som kommer att ställas och att det därför är viktigt att kommunerna följer regelutvecklingen och skapar sig en uppfattning kring vertikalflygplatsers framtida omfattning och regelkrav. Boverket konstaterar att det blir svårt för kommunerna att redan nu ta höjd för vertikalflygplatser för VCA när det är så oklart vilka krav som kommer att ställas. Här bör Boverket få i uppdrag att ta fram vägledning som kan vara ett stöd för kommunerna.

9.12 Behöv av förändrade och förenklade regler

I ett förslag i rapporten anges att plan- och bygglagen (2010:900) samt förordningen (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader bör ses över i syfte att underlätta användandet av drönare i Sverige. Boverket vill här lyfta behovet av att utreda detaljplaneinstitutets förhållande till drönarflygplatser (vertikalflygplatser). Detta gäller exempelvis vid framtagande av förslag till ny detaljplan och inrättande av drönarflygplats inom befintligt detaljplaneområde.

En annan fråga som bör utredas vidare är om det finns områden där luftfartslagstiftningen och plan- och bygglagen överlappar varandra och därmed bidrar

till otydligheter i mandaten. Boverkets uppfattning är den att tekniskt sett skulle en kommun kunna planera för åtgärder inom det undre luftrummet som kan komma i konflikt drönartrafikens behov.

Generella synpunkter

Boverket vill belysa den risk för integritetsstörningar som drönartrafik medför. Det räcker inte bara att kunna undanta vissa områden eller platser från drönartrafik. Det bör även utredas på vilket avstånd från en byggnad, en fastighet eller allmänna och offentliga platser som överflygning av drönare ska kunna tillåtas i förhållande till allmänhetens välbefinnande samt fastighetsägares rättigheter och boendes hemfridszon.

I detta ärende har generaldirektör Anders Sjelvgren beslutat och signerat beslutet elektroniskt. Föredragande har varit jurist Amelie Fasth. I den slutliga handläggningen har också rättschef Yvonne Svensson, verksjurist Anette Martinsson, bebyggelseantikvarie Anette Johansson och planeringsarkitekt John Hellman deltagit.

Anders Sjelvgren
generaldirektör

Amelie Fasth
jurist

Kopia till:

li.transport.remissvar@regeringskansliet.se

petter.troedsson@regeringskansliet.se